

**Функціонування «Шевченківської
світлиці» як необхідна умова для
підвищення якості й ефективності
навчально-виховного процесу та
формування ключових
компетентностей учнів**

**Бондаренко Олена Миколаївна,
вчитель української мови та літератури
ОДЕСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ № 11**

ОДЕСЬКА ГІМНАЗІЯ № 11
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Етнографічно-літературний музей

ШЕВЧЕНКІВСЬКА СВІТЛИЦЯ

ПОКЛІН ТОБІ, ТАРАСЕ,
ЗА ТВОЇ ЩИРІ ТРУДИ
ПРО ТЕБЕ РІДНИЙ НАРОД
НІКОЛИ НЕ ЗАБУДЕ.
ПРО ТЕБЕ НЕ ЗАБУДЕ,
ПРО ТВОЇ ЗАПОВІДІ,
ЧОГО БАТЬКИ НЕ
ЗМОЖУТЬ,
ТЕ СПОВНЯТЬ ЇХНІ ДІТИ

Л.КИСЕЛЬОВ

Мета створення музею:

Створювати необхідні умови для підвищення якості і ефективності навчання, позакласних та факультативних занять, виховної роботи з учнями. Надати сприятливі умови та допомогу вчителям для систематичного підвищення наукової та методичної кваліфікації.

Основні розділи експозицій

Розділ 1. Вічний як народ

Розділ 2. Тарасові слова - то правда жива

Розділ 3. Інтер'єр української хати

Розділ 4. Український народний одяг, скриня

Розділ 5. Піч - центр житла, його душа

Розділ 6. Хатнє начиння: мисник, посуд, прядки

Розділ 7. Виставка учнівських робіт

Пошукова робота

За період роботи шкільного етнографічно-літературного музею створено своєрідну бібліотечку записаного й дослідженого учнями нашої школи:

- Одвічна мудрість батькового слова (прислів'я і приказки).
- Учнівські реферати про життя і творчість Т.Г.Шевченка.
- Українське народознавство.
- Український віночок.
- Вінок Кобзареві (збірка віршів, присвячених Т.Г.Шевченкові).
- Дослідження села Усатове Одеської області в аспектах українського народознавства.
- Образ України в народних історичних піснях.
- Семантика кольору в поезії Тараса Шевченка.

*Ми чуємо тебе, Кобзарю,
крізь століття,
І голос твій нам душі окриля.
Встає в новій красі,
забувши лихоліття,
Твоя, Тарасе, звільнена земля.*
Василь Симоненко

Шевченківська світлиця була організована в нашій школі в 2008 році. Музей-світлицю оформлено у вигляді української хати. Експонати музею розміщені з дотриманням внутрішнього планування українського житла, традиції якого сягають глибокої давнини. Саме в такій убогій простій селянській хатинці й народився геній України Тарас Григорович Шевченко. У світлиці зібрано багато матеріалів про Тараса Шевченка, зберігаються твори поета, репродукції його картин.

Центральне місце займає портрет Кобзаря, прикрашений вишиваним рушником. Кожного разу, коли ми заходимо до світлиці, зустрічає нас мужнє, вольове обличчя Великого Кобзаря. Мудрий задумливий погляд темно-карих очей і зморшки на лобі свідчать, що на його долю випало немало важких випробувань. На голові в нього сива смушева шапка, на плечах кожух.

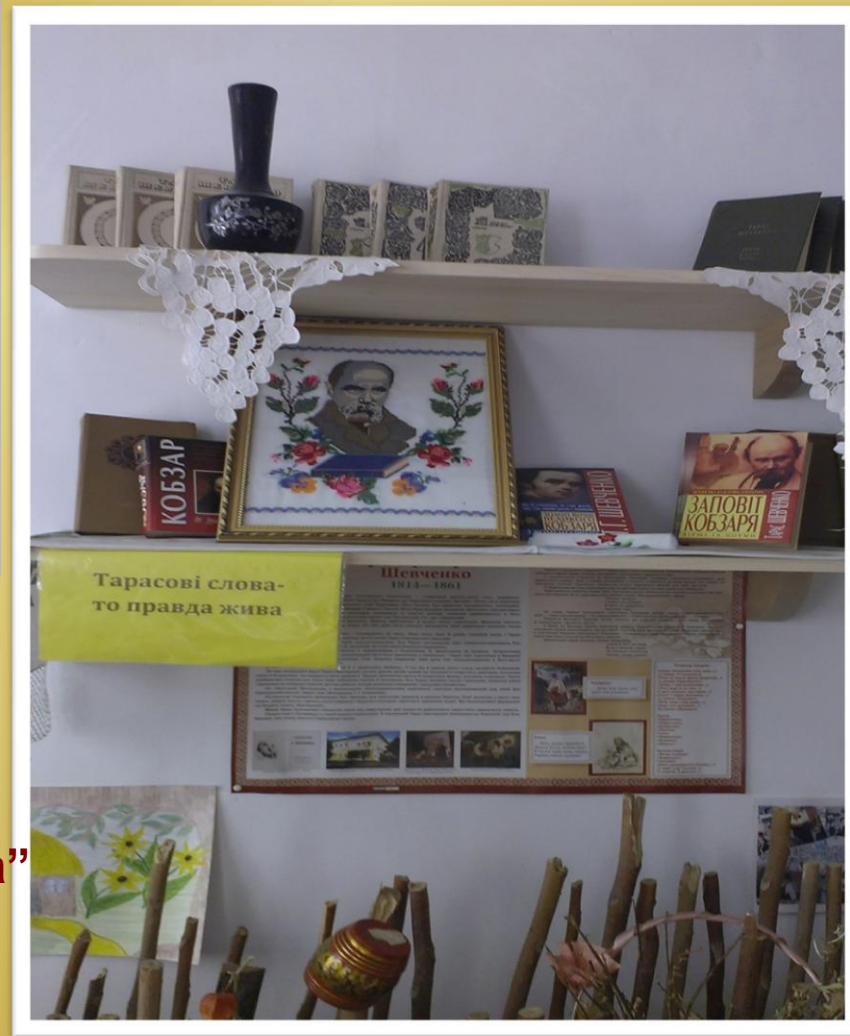
У світлиці є колекція національного одягу, яка постійно поповнюється (у тому числі жіноча сорочка-вишиванка й дитяча сорочка з Буковини, дівочий український костюм).

Гончарні вироби: полумиски, горщики,ринки, глечики, куманці, декоративний посуд – прикрашають мисники та пічку в нашій світлиці.

Екскурсійно-просвітницька робота

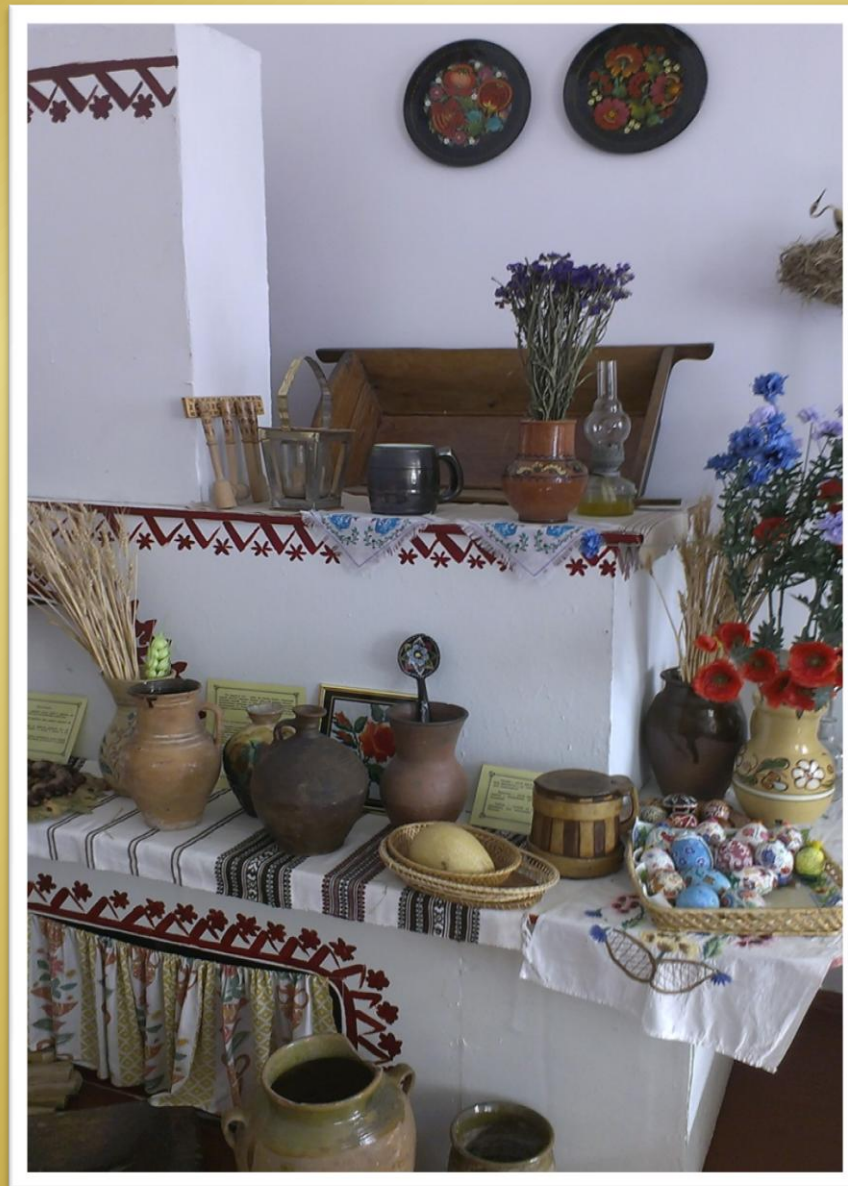
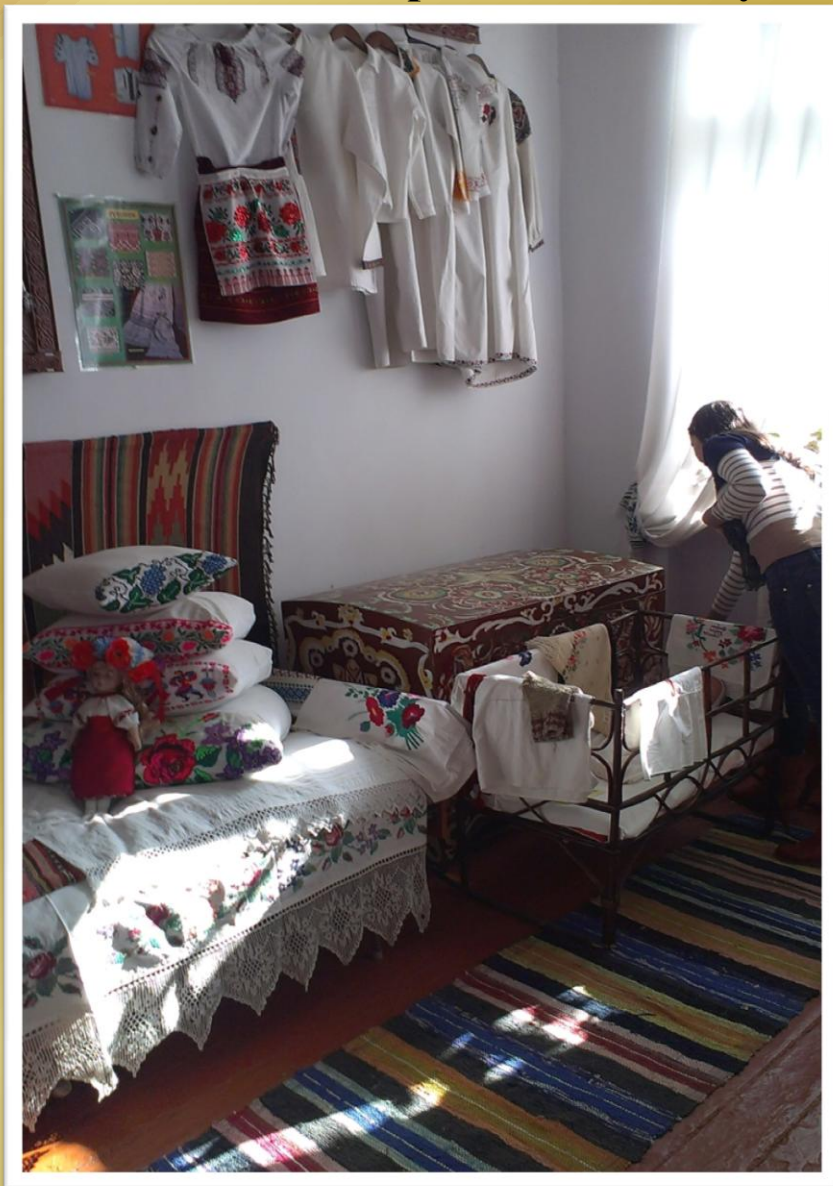
Під час екскурсій учні мають змогу ознайомитися зі знаряддями праці та предметами побуту українського народу, познайомитися з матеріалами, присвяченими життю і творчості Т. Г. Шевченка. Щорічно у виховному плані плануються екскурсії до шкільного музею. Екскурсії проводять керівник гуртка, вчителі української мови та літератури, учні-екскурсоводи.

**Експозиції музею
“Вічний як народ”
“Тарасові слова – то правда жива”**

Експозиції музею “Український народний одяг, скриня”,

“Піч - центр житла, його душа “

Під час екскурсій, які постійно проводяться в нашій гімназії, учні мають змогу ознайомитися зі знаряддями праці та предметами побуту. Знання, отримані учнями, використовуються на уроках української мови (твір-опис приміщення), української літератури (життя і творчість Тараса Шевченка), образотворчого мистецтва й трудового навчання, історії України. Шевченківська світлиця сприяє вихованню національної свідомості школярів. Тут постійно проводяться позакласні заходи: конкурси читців, літературно-музичні композиції, вечорниці.

**На базі музею
проводяться
засідання
народознавчого
гуртка «Оберіг» та
краєзнавча робота**

Музей-світлиця поповнюється гончарними виробами, вишиванками та рушниками, оформлено виставку, де є матеріали з українознавства, творчості Тараса Шевченка, реферати та малюнки учнів.

Книжкова виставка «Тарасові слова – то правда жива» поповнюється новими книгами, постійно збираються методичні розробки уроків з української літератури для учнів 5-9 класів, позакласних виховних заходів.

Оформлено стенд «Українська писанка. Український народний одяг», фотовиставку «Сорочка-вишиванка», «Рушник», «Художня обробка деревини», «Кераміка», «Плетіння з лози та рогози». Готується матеріал для стенду «Тарас Шевченко – художник»

У НАШІМ РАЇ НА ЗЕМЛІ
НІЧОГО КРАЩОГО НЕМАЄ,
ЯК ТАЯ МАТИ МОЛОДАЯ
З СВОЇМ ДИТЯТОЧКОМ
МАЛИМ.

Т.Г.Шевченко

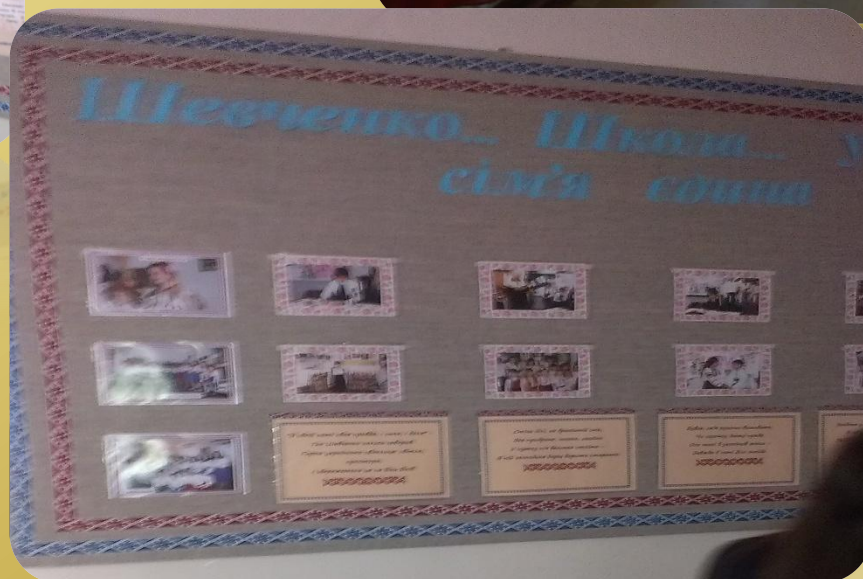

Оформлено стенди:

“До 200-річчя з дня народження Т.Шевченка”,

“Вшановуємо Кобзаря” ,

“Шевченко... Школа... Україна... сім'я єдина”

Співпраця з громадськістю

- Співпраця з представниками батьківського комітету. Проведення днів відкритих дверей.
- - Зустріч із представниками Одеського інтелектуального форуму.
- - Районний семінар для вчителів української мови та літератури "Організація позакласної роботи з української мови та літератури".
- - Творча співпраця з представниками Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В.Василька.
- - Щорічні зустрічі з ветеранами.

Шевченківська світлиця поповнюється відео- та фотоматеріалами (фільми «Мій Шевченко», «Т. Шевченко. Заповіт», записи пісень на слова Тараса Шевченка, фотоальбом).

Вона стоїть на сторожі творчості великого українського поета й допомагає підтримувати зв'язок з минулим, сучасним і впевнено дивитися в майбутнє.

**І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.**

Результативність

- 2009 – 2010 н.р. – III місце у міському конкурсі шкільних музеїв
- 2013 – 2014 н.р. – II місце у міському конкурсі шкільних музеїв
- Участь у спільній міській виставці Шевченківської світлиці у Воронцовському палаці
- Постійна співпраця з громадськістю міста Одеси